

Format Verslaglegging buitenlands werkbezoek

Bestemming en datum werkbezoek: Berlijn, 10 april 2019
Samenstelling delegatie (bestuurders, ambtenaren en aantal externe deelnemers): 2 ambtenaren: [REDACTED] (Public Affairs) en [REDACTED] (R&D)
Aanleiding/doel : (zie ook tekst in het formulier reisaanvraag) Deelnemen aan de expertsessie voor het verbeteren van de treinverbinding Amsterdam – Berlijn.
Delegatie: 2 ambtenaren: [REDACTED] (Public Affairs) en [REDACTED] (R&D)
Programma (verkort, evt congresprogramma, uitnodiging):   1. Introductie over het belang van de lijn Amsterdam – Berlijn door de gemeente Amsterdam en het ministerie van Omgeving Transport en Klimaat bescherming van de stad Berlijn.   2. Mogelijkheden en kansen voor het verbeteren van de trein connectie Amsterdam – Berlijn, door het ministerie van I&W en het Duitse ministerie van Transport en Digitale Infrastructuur.   3. Presentaties van de vervoerders (NS en DB) over de mogelijkheden en het belang van de lijn vanuit hun gezichtspunt.   4. Presentaties van ProRail en DB Netz over de technische (on)mogelijkheden voor het versnellen van de lijn.   5. Statements van betrokken regio's (Overijssel, Twente, Arnhem/Nijmegen, Niedersachsen, Osnabruck. Etc.) over het belang van de lijn voor hun regio's, en van passagiersbelangen organisaties (Rover en Probahn).   6. Reflectie op de presentaties van alle aanwezigen   7. Visie: waar willen we heen op de lange termijn   8. Next steps   9. Conclusies
Conclusies/ resultaten/ Follow up: (wat heeft het bezoek opgeleverd aan de stad): De reis Als ware empirische onderzoekers gingen we zelf met de trein naar Berlijn. Een werkdag in de trein en je bent op je bestemming, ware het niet dat het zonder wifi in de trein lastig werken is. Lunch in de bordbistro bestond uit friet uit de magnetron en koffie. Terug met het vliegtuig was weliswaar ongeveer 1,5 uur sneller, maar we kwamen wel een stuk minder ontspannen aan. De expertsessie De expertsessie vond plaats in het bezoekerscentrum van de stad Berlijn. Bijna alle stakeholder groepen uit beide landen waren aanwezig. Per type stakeholder presenteerden de beide landen hun ideeën en analyses over hoe de lijn Amsterdam – Berlijn te versnellen. De expertsessie heeft ons in eerste instantie inzicht opgeleverd in hoe de verschillende stakeholders in het dossier staan, zo willen de regio's tussen Amsterdam en Berlijn in vooral goed

verbonden blijven op de regionale schaal, gaat het voor de vervoerders over de haalbaarheid van het product, en zijn de infrastructuurbeheerders bezig met de technische analyse. Ondanks deze verschillen was er grote overeenstemming over het belang van snelle Europese treinverbindingen in het algemeen en deze in het bijzonder. De wil is er.

Ten tweede heeft het bezoek ons nieuwe contacten opgeleverd. De koffie en de lunch zijn goed gebruikt om één op één met mensen door te praten, bijvoorbeeld over hoe de verschillende partijen aankijken tegen het substitueren van vlieg- naar treinreizen, en wat er voor nodig is om deze transitie vorm te geven.

Tot slot heeft het voor onszelf duidelijk gemaakt waar we nog verder over na moeten denken: hebben wij een voorkeur voor een route? En hoe kunnen wij met onze ruimtelijke keuzes bijdragen aan de algemene doelstellingen?

Verslag (algemeen verslag en inhoudelijke bijdrage vanuit Amsterdam, bijv een speech, lezing, deelname aan een panel of jury, powerpoint presentatie, etc):

Speech Amsterdam:

Toelichting Amsterdamse inzet snelle treinverbinding Amsterdam-Berlijn voor expertsession Berlijn 10 april 2019

- Amsterdam has set ambitious sustainability goals, amongst others Amsterdam has the ambition to reduce CO₂ emissions in Amsterdam by 55% in 2030 and 95% in 2050. These ambitions also entail that Amsterdam wants to be internationally connected with Europe in a sustainable way. The city is therefore committed to the substitution of short European flights by train traffic.
- In addition to contributing to the sustainability ambitions, a fast rail connection with Berlin is important for Amsterdam for several other reasons:
  - **Strengthening the hub position of Amsterdam and the Netherlands** : An accelerated train connection with Berlin contributes to a stronger hub position for Amsterdam and the Netherlands. The connection to Paris via the Thalys is already good. The train connection with London has improved via the Eurostar connection (and will hopefully be sped up further in a reasonably short term). Amsterdam also hopes that the connection with the East can be made faster and more comfortable, so that travelers will catch the train to Berlin rather than the plane, and economic activity between both cities will increase. An improved international connection between Berlin and the Amsterdam Metropolitan Area is important for strengthening the business climate.
  - **A well connected Europe**: Amsterdam also argues for / underlines the importance of improved, sustainable connectivity between the major metropolitan regions in Europe. This improved connectivity is an important condition for guaranteeing Europe's position on the global market in the long term.
  - **Symbolic value**: Amsterdam feels connected to Berlin. We work together on a broad range of subjects, ranging from the inclusion of migrants to mobility and

housing. Berlin and Amsterdam share a number of core values - creativity, inclusiveness and internationalization. Both cities attract artists, intellectuals and startups. An improved connection between the two cities therefore also has strong symbolic value for Amsterdam.

- There are still uncertainties about the options for increasing travel time and frequency, and large investments might be involved. The physical space on the track and stations in the Amsterdam metropolitan region is scarce. Even with substantial expansion / investments in the rail infrastructure in the Amsterdam metropolitan region, choices might need to be made between train products (international, national, regional).
- It is also necessary to further explore the economic added value of an accelerated connection. So it is very important that more research is done and expert sessions like this are organized. In this way we can make well-considered decisions about the required investments. We welcome the research commissioned by the Dutch Ministry of Infrastructure and Water Management and the German Federal Ministry of Transport and Digital Infrastructure about the possibilities of accelerating the connection between Amsterdam and Berlin.
- Lastly, Amsterdam is not a direct investor, when it comes to the improvement of the rail connection. This does not alter the fact that Amsterdam wants to think constructively with all stakeholders about solutions to make traveling between Amsterdam and Berlin faster and more comfortable for the traveler, so that the train becomes a fully-fledged alternative to the aircraft.

Financiën (tickets, hotel, vervoer, maaltijden, visa, etc):

In totaal [redacted] aan tickets en hotel

Bijlagen (welke bijlagen zijn er en bij wie kunnen die desgewenst opgevraagd worden?)

1. Reisaanvraag ([redacted])
2. Uitgebreid inhoudelijk verslag ([redacted])

Akkoord portefeuillehouder (naam wethouder en datum akkoord):

Wethouder Dijksma, map van 28 maart

Akkoord directeur (naam en datum akkoord):

[redacted], 27 maart 2019